

Nem csökkenteni, hanem fokozni akarjuk az építés ütemét

Beszélgetés Szilágyi Lajos építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyetttel

A kormány elnökének parlamenti bejelentése szerint a negyedik ötéves terv időszaka alatt 400 ezer lakás megépítésével számolhatunk. Vagyis 1970 és 1975 között mintegy 1 millió 200 ezer ember, százezerrel több család juthat majd új otthonhoz, mint amennyien 1970-ig, a harmadik ötéves terv végéig várhatóan lakáshoz jutnak. Az építés 33 százalékos növekedésének tempója biztató, elérhető

közelségbe hozza az elsőrendű fontosságú ügynek tekintett lakás gondok enyhítését, megoldását. Erről a harmadik ötéves terv hátralevő 26 hónapjának lakásépítési kilátásairól, gondjairól beszélgettünk Szilágyi Lajos építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyetttel, aki egyidejűleg válaszolt a Népszava e témával kapcsolatos cikksorozatában jelzett gondokra, problémákra is.

már termel és 1972-re elkészül a nyolcadik is, s így együttes termelésük eléri az évi 23 ezer lakást, ami önmagában több lesz, mint az ÉVM-vállalatok jelenlegi lakástermelése. A házigyárak közül ebben az időszakban négy házigyár a fővárosban fog termelni (évenként körülbelül 11 ezer lakást). A házigyárak belépése ugyanakkor nemcsak a tempó gyorsulásával, az építés iparosításával, hanem a lakások egyre nagyobb hányadának a korszerűségével is nyugtázható. Arról nem is szólva, hogy csakis ilyen módon győzzük munkaerővel, amiben, mint ismeretes, nincs bővség...

rendelkező beruházó szervezetet is megbízhatják. A vállalatok az ilyen lakásépítések terület-előkészítéséhez a tanácsoknak hozzájárulást adhatnak a lakásépítési alapból.

— Ami a forrásokat illeti — emelte ki a miniszterhelyettes —, érdemes megemlíteni, hogy az építésben részt vevő dolgozók a vállalattal történt megállapodás alapján előtakarékoskodhatnak, illetőleg, aki teheti, készpénzben fizetheti le a belépési összeget, mely a lakásár 15 százalékánál alacsonyabb azonban nem lehet. A vállalati hozzájárulás mértékét a vállalat állapítja meg, melynek kamatmentes törlesztését az OTP-kölcsönnél szokásos időtartam alatt a dolgozó vállalja, egy százalékos kezelési költség mellett, ezt azonban a vállalat magára vállalhatja. Ezenkívül a jog-

szabályokban megállapított keretek között a vállalatok egyéb segítséget is nyújthatnak dolgozóik társas- és családház-építéséhez. Így például megfélelő térítés ellenében a saját építő-, szak- és szerszámipari, valamint a tervező kapacitásukat is felhasználhatják, ha ez a vállalat feladatainak elvégzését nem gátolja. Lehetővé tehetik az építésben tevőlegesen részt venni akaró dolgozók közreműködését is...

A vállalatok lakásépítési rendszerüket az igazgató és a szakszervezet együttes munkájával, a KISZ-szervezet meghallgatásával, belső szabályokban határozzák meg, a teljes vállalati önállóság jegyében. Ügyelni kell azonban a teljes nyilvánosságra, a legnagyobbfokú társadalmi ellenőrzésre.

A jövőre is gondolva

Ami a negyedik ötéves terv lakásépítési programját illeti, Szilágyi Lajos miniszterhelyettes elmondta, hogy jól végiggondolva, minden szükséges előkészület megtörtént, illetve folyamatban van, hogy a 400 ezer lakás 1975-re elkészüljön.

— A lakásfejlesztési programnak megfelelően biztosítottak látszik, hogy a negyedik ötéves tervidőszakban a lakásépítési kapacitások és források összhangja létrejön. A tervezett 400 ezer lakást ugyanis meghatározott összetételben, a kor igényeihez igazodva akarjuk megvalósítani. Így például közel 240 ezer

lakást többszintes épületekben, telepszerű elhelyezésben szándékozunk megépíteni. S hogy ne legyen megtorpanás, illetve, hogy 1971-ben teljes erővel folytatódhasson a lakásépítés, a tanácsok útján időben hozzáláttunk az új lakótelepek előkészítéséhez, a távfűtési feltételek megteremtéséhez is. Ilyen és hasonló célokra mintegy kétmilliárd forintot fordítanak kormányserveink, amely a helyi lehetőségekkel, erőforrásokkal kiegészülve, nagy lendületet adhat a lakásépítésben.

Fekete Béla

Terven felüli lakások

— Sorrendet tartva, előjáróban a folyó tervidőszak lakásépítési helyzetéről, kilátásairól szólnék — kezdte a miniszterhelyettes, arról nyugtatva meg mindannyiunkat, hogy mindent megtesznek annak érdekében, hogy a harmadik ötéves tervben rögzített 300 ezer lakás maradék nélkül elkészüljön és máris intézkedtek, hogy ahol „siettek”, vagyis a tervidőszak befejezése előtt megvalósították az előirányzott állami lakásépítést, ott se csökkenjen az építés üteme, illetve megmaradjon, sőt fejlődjön a lakásépítő kapacitás az elkövetkezendő két esztendőben.

Több megyében tapasztaltuk, hogy lakásépítő kapacitás volna, de szűkül a fizetőképes igény.

— Törekvéseink arra irányulnak, hogy a központi erőforrások mellett a rendelkezésre álló építőipari kapacitást a szervezett társasház-építkezésekhez, a vállalatok, a KISZ, az OTP, egyéb szervezetek lakásépítkezéseikhez használják fel egyre fokozódó mértékben. Ez egyaránt lehetséges az állami, a tanácsai és szövetkezeti építőiparban. Ehhez azonban az szükséges, hogy az építkezések szervezettek és koncentráltak legyenek. Nyolc megyét tartunk számon — mondom —, ahol a tervzettnél hamarabb készültek el az állami erőből épülő lakások, de mert ismert a gond, a kormányzat terven felül több százmillió forintot bocsátott rendelkezésünkre, hogy 1969-ben és 1970-ben is épüljenek újabb állami és szövetkezeti lakások. Mindezt figyelembe véve, 1969-ben és 1970-ben összességében mintegy 45 ezer lakás épül még állami erőből, vagyis 5 ezerrel több, mint amennyi 1967-ben és 1968-ban épült. Következésképpen az állami erőből épülő lakások aránya országos szinten nem csökken, hanem növekszik. Ugyanakkor lényegesen javult és a tett intézkedések kapcsán várhatóan még tovább javul a lakosság, tehát a magán-erőből építettők építőanyagokkal való ellátása is. Szemben a korábbi helyzettel, amikor állandó jellegű volt a cement- és falazóanyaghiány, ma elegendő mennyiségben áll rendelkezésre. Igaz, hogy még mindig feszültséget okoz a tetőfedő-anyagok és más kellékek szűköse volta, de részben importból és a hazai gyártás fokozásával, nem utolsósorban pedig a helyi erőforrások ésszerűbb kihasználásával e tekintetben is javulás várható.

Hogy a kormányzat mennyire megkülönböztetett figyelmet fordít e nagy, az életszínvonal alakulásával összefüggő társadalmi gond megoldá-

sára, azt egyebek között példázza a házigyárak építésének meggyorsítása is.

— Több új házigyárunk

A vállalati lakásépítés feltételeiről

— Nagy jelentőséget tulajdonítunk a Pénzügyminisztérium és az ÉVM közös előterjesztése alapján született GB-döntésnek, mely már a közeljövőben lehetővé teszi, hogy a vállalatok, akár egyenként, akár társulva, a részesedési alap és a nyereségből képzett fejlesztési alap 10 százalékát lakásépítési célokra fordíthatják. Hatalmas anyagi erőforrás ez, amelyet, ha a szakszervezeti és más társadalmi szervezetek közreműködése révén jól okoskodva használnak fel a vállalatok, akkor évente sok lakást építhetnek és oszthatnak el saját dolgozóik között.

Az is nagy előnye ennek az építési formának, hogy a vállalatok lényegében szabad kezet kapnak rá, hogy milyen konstrukcióban építkezzenek, illetve, hogy a család-

di és szociális körülményeket, a vállalati hűségét, meghatározott idejű munkavállalást, a törzsgárdatagságot stb. figyelembe véve kit, milyen kedvezményekben, előnyökben részesítsenek. A lakásépítési alapból ugyanis hozzájárulhatnak dolgozóik társas- és családház-építéséhez, továbbá a tanácsok részére (bérlet, illetőleg lakásszövetkezeti tag kijelölési joga ellenében) bér- és szövetkezeti lakásépítések növeléséhez, valamint abból szolgálati lakásokat építhetnek. A telepszerű, koncentrált építkezések előmozdítása céljából a vállalatok egymással társulva is szervezhetik dolgozóik lakásépítését, lebonnyolítását, illetve más szervezetet, így például az OTP-t, a tanácsai lakásberuházókat és egyéb arra alkalmas apparátussal